

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fekete János ügyvéd által képviselt felperesnek jogtanácsos által képviselt Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságon 2.M.287/2009. számon indított és a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 2009. december 4. napján hozott 2.M.287/2009/4. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 2.M.287/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A Bács-Kiskun Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság a 2006. február 3-án kelt elsőfokú határozatával 102.199 forint rokkantsági nyugdíjat állapított meg felperes részére, 2006. január 7. napjától. A nyugdíjbiztosítási igazgatóság a 2006. április 10-én kelt határozatával az elsőfokú határozatot akként módosította, hogy a nyugellátás összegét 110.402 forintban határozta meg az utóbb igazolt átlagkereseti adatokra figyelemmel. A megyei nyugdíjbiztosítási igazgatóság igazgatója a 2006. november 17. napján kelt másodfokú határozatával az elsőfokú döntést megváltoztatta és a rokkantsági nyugdíj összegét visszamenőlegesen 2006. január 7. napjával kezdődően 61.618 forintban határozta meg. A társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 1.M.86/2007/15. számú

ítéletével a határozatokat hatályon kívül helyezte és a társadalombiztosítási szervet új eljárásra kötelezte.

A megismételt eljárásban a alperes neveség a 2008. november 7. napján kelt elsőfokú határozatával 2006. január 7. napjától havi 61.600 forint rokkantsági nyugdíjat állapított meg felperes részére arra hivatkozással, hogy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 12., 13., 16., 17. és 22. §-ai, továbbá a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.6.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kr.) 16., 17. és 29. §-ai, továbbá a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Tbj.) 47. és 50. §-ai alapján 36 év 226 nap szolgálati idő elismerésével 77.974 forintban határozható meg a nyugdíj alapját képező átlagkereset.

A társadalombiztosítási szerv elutasította a szakközépiskolai tanulmányok idején szakmai gyakorlaton töltött idő szolgálati időként történő beszámítására irányuló igényt arra hivatkozással, hogy a Kr. rendelkezései értelmében erre kizárólag a szakmunkás tanulói jogviszony esetében van lehetőség. A Kereskedelmi Leányvállalatnál fennállt munkaviszonyban 1989-ben kifizetett 80.000 forint jutalom a határozat szerint azért nem vehető figyelembe az átlagkereset részeként, mert nem állapítható meg, hogy abból történt-e nyugdíjjárulék levonás, figyelemmel arra is, hogy a munkáltató ún. egyszeri adatszolgáltatásában sem szerepel ez a juttatás. A társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 3/1975.(VI.14.) SZOT szabályzat 162. §-a, illetve az ezt módosító 5/1987.(XII.24.) ME. sz. rendelet 26. §-a alapján a kisszövetkezetnél alkalmazásban állók esetében a nyugdíj számításánál legfeljebb az öregségi nyugdíjminimum hatszorosa vehető figyelembe. Erre hivatkozással a társadalombiztosítási szerv a Gépipari és Szolgáltató Kisszövetkezetnél 1989. szeptember 18. és 1989. december 31. közötti időszakban kifizetett jövedelemből mindössze havi 21.840 forintot számított be az ellátás összegének meghatározásakor. Az 1991. és 1992. évek tekintetében a nyugdíjbiztosítási szerv az igénylő személyi jövedelemadó bevallásában feltüntetett összegek helyett a munkáltató egyszeri adatszolgáltatásában meghatározott évi 180.000 forintot vette figyelembe nyugdíjjárulék köteles jövedelemként. E körben arra is hivatkozott, hogy 1991-ben 450 forint, 1992-ben 1800 forint összegű munkavállalói járulékot vontak le, amelynek megfizetésére a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 41. §-a alapján a nyugdíjjárulék köteles jövedelem 0,5%, majd 1992-től 1%-os mértéke alapján került sor. A munkáltató által igazolt összegek alapján a 180.000 forintos munkabér állapítható meg. A határozat azt is tartalmazza, hogy az adóköteles jövedelem nem azonos a

nyugdíjjárulék köteles jövedelemmel, ezért adóbevallás alapján csak abban az esetben számítható béradat, amennyiben nincsen munkáltató által kiállított jövedelemigazolás, továbbá a rendelkezésre álló iratokon a nyugdíjjárulék köteles bért feltüntették.

A nyugdíjbiztosítási igazgatóság igazgatója a 2009. február 5-én kelt másodfokú határozatával a rokkantsági nyugdíj összegének változatlanul hagyásával az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy a módosított összegű ellátás 2008. december 1-jétől illeti meg az igénylőt. A határozat indokolása megegyezik az elsőfokú határozatban kifejtettekkel. A társadalombiztosítási szerv utalt arra, hogy az 1992-es év tekintetében január-február hónapokra 15.000 forint havi munkabérről állt rendelkezésre munkáltatói béradat szolgáltatás. Az 1992. március 1. és 1992. december 31. közötti időszakra nem állt rendelkezésre munkáltatói adatszolgáltatás, azonban az 1%-os munkavállalói járulék összegét (havi 1800 forint) és a munkakönyv adatait figyelembe véve szintén 15.000 forint munkabért lehetett figyelembe venni.

Felperes a társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetében 121.956 forint összegben kérte megállapítani a rokkantsági nyugdíját. Változatlanul arra hivatkozott, hogy az 1989-ben kapott 80.000 forint jutalom nyugdíjjárulék köteles jövedelem volt és a járulék levonását a csatolt iratok alátámasztják (1989. évi jövedelemigazolás, 1989. márciusi bérelszámolás). A felperes az 1991. és 1992. éveket illetően a személyi jövedelemadó bevallásában feltüntetett munkabér adatai alapján kérte a rokkantsági nyugdíj kiszámítását, mert a 180.000 forint éves alapbéren felül forgalom utáni prémiumot kapott és a nyugdíjjárulék ezekből az összegekből is levonásra került. Utalt arra, hogy az alapbéren felüli juttatás tényét a munkaszerződés is alátámasztja. Mindezekon kívül a szakközépiskolai időszak alatt eltöltött szakmai gyakorlat szolgálati időként történő elismerését is kérte. A Tny. 3. §-a alapján a megszerzett jogosultsága elismerésére, továbbá a 37. § (3) bekezdése alapján arra hivatkozott, hogy esetében fennállnak a nyugdíjjárulék levonás vélelmezésének a feltételei. A Kisszövetkezetnél 1989. szeptember és december között figyelembe vehető jövedelem vonatkozásában a keresetét leszállította és e körben a határozatokat tudomásul vette.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság a 2.M.287/2009/4. számú ítéletével a keresetet elutasította. A határozat indokolásában a Tny. 22. és 28. §-aira hivatkozással rögzítette, hogy a felperes terhére esett annak bizonyítása, hogy a rokkantsági nyugdíj összegének meghatározásakor az alperes figyelmen kívül hagyott nyugdíjjárulék fizetés alapját képező jövedelmeket.

A munkaügyi bíróság az 1989-ben kifizetett 80.000 forint jutalom tekintetében azt állapította meg, hogy a felperes által becsatolt bérelszámolási lapok fénymásolatok, az iratokon sem a munkáltató, sem a munkavállaló aláírása nem szerepel, ezért azok nem alkalmasak a nyugdíjjárulék levonás tényének aggálytalan bizonyítására. A bíróság a SZOT szabályzat 163-167. §-aira is hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a rendelkezésre álló iratokból a jutalom pontos jogcíme, ebből következően nyugdíjjárulék köteles jellege nem állapítható meg, ezért az alperes jogszerűen járt el, amikor a foglalkoztatói adatközlést tekintette irányadónak.

Az 1989. szeptember 18. és december 31. közötti időszakban a Kisszövetkezettel fennállt munkaviszonyban elért jövedelmet illetően - bár a felperes a keresetét e tekintetében nem tartotta fenn - a munkaügyi bíróság utalt arra, hogy az irányadó szabályozás szerint csak az öregségi nyugdíjminimum hatszorosát lehetett keresetként figyelembe venni.

Az 1991. és 1992. évek tekintetében a munkaügyi bíróság az Flt. 41. §-ában foglaltakra hivatkozott azzal, hogy a felperes által becsatolt személyi jövedelemadó bevallás, bérlapok és munkáltatói igazolások tartalmát hiányosnak értékelte, mivel azokból a nyugdíjjárulék köteles jövedelem összegére nem lehetett következtetni. Az 1991. évre vonatkozó bérnyilvántartó lap adatai azért nem vehetők figyelembe, mert a csatolt irat fénymásolat és aláírás, illetve bélyegző nélkül nem tekinthető hitelesnek. Az 1992-es évre csatolt és a jutalék kifizetését tartalmazó pénztári bizonylatokat a bíróság szintén nem találta alkalmasnak a járulék levonás tényének bizonyítására, mivel azok szintén fénymásolatok.

A munkaügyi bíróság a szakközépiskolai szakmai gyakorlat tekintetében az alperessel egyező ténybeli és jogi indokolás alapján azt állapította meg, hogy a szolgálai időként történő beszámításra a Kr. 29. § (1) bekezdése nem ad lehetőséget.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben annak megváltoztatásával a keresetnek helyt adó határozat meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a Tny. 3. § (1) bekezdésével, a 15. § (4) bekezdésével, továbbá 37. § (3) bekezdésével és a Kr. 15. §-ának a megszegésével lett meghatározva a rokkantsági nyugdíj összege. A bíróság nem megfelelően értékelte a csatolt okiratokat, mert azokból egyértelműen megállapítható a 80.000 forint jutalomból történő 10%-os járulék levonás ténye. Álláspontja szerint az Uniprofil Kisszövetkezet által 1989-re kiadott aláírással, bélyegzővel ellátott igazolás és az 1991. és 1992. évekre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallás, munkáltatói igazolás, illetve 1992-ből a pénztári bizonylatok egyértelműen bizonyítják a járulék levonás tényét.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak jogszerűségére hivatkozással. Fenntartotta a társadalombiztosítási határozatokban a nyugdíj alapját képező átlagkereset számítását illetően kifejtetteket azzal, hogy a felperes által csatolt iratok nem bizonyítják a járulék levonás tényét. A 80.000 forint jutalmat illetően utalt arra, hogy az alkalmazandó SZOT szabályzat szerint nem minden jutalom volt nyugdíjjárulék köteles jövedelem. A konkrét összeget a felperes foglalkoztatója sem igazolta ekként, és a csatolt iratok alapján sem állapítható meg a járulék levonás ténye. Az 1991. és 1992. évi jövedelmet illetően a társadalombiztosítási törvény végrehajtására kiadott 89/1990.(V.1.) MT rendelet 295.-300. §-aira hivatkozott, amelyekből következően a nyugdíjjárulék köteles jövedelem nem azonos a személyi jövedelemadó köteles jövedelemmel.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül - bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében az 1989. évben kifizetett 80.000 forint jutalom és az 1991. és 1992. évben munkaviszony alapján a személyi jövedelemadó bevallásban meghatározott jövedelem, nyugdíjszámításánál történő figyelembe vételét kérte. A jogerős ítéletben megállapított tényállást egyebekben nem vitatta, ezért a Legfelsőbb Bíróság az ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette.

Figyelemmel arra, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok értékelését és az annak alapján megállapított tényállást vitatta, a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 206. §-ának alkalmazásával vizsgálta felül, a nyugdíj számítására vonatkozó és a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott szabályokra is figyelemmel.

A Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata töretlen abban, hogy amennyiben a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletben megállapított tényállást, vagy azt sérelmezi, hogy bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megszegésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csak abban az esetben van helye, amennyiben a tényállás iratellenes, illetve a bíróság a bizonyítékokat nem a maguk összességében értékelte és emiatt a megállapított tényállás okszerűtlen, illetve lényeges logikai ellenmondást tartalmaz.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.6.) Korm. rendelet 15. § (11) bekezdése értelmében a havi átlagkereset meghatározása során a kereseti (jövedelmi) adatokat a nyugdíjbiztosítás nyilvántartása

alapján kell számításba venni. A nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban nem szereplő keresetre (jövedelemre) vonatkozó adatokat a foglalkoztatónak, illetve jogutódjának az egykorú munkaügyi, bérszámfejtési, könyvelési nyilvántartásai alapján kiállított írásbeli igazolásával, ennek hiányában más egykorú okirattal - így különösen a Tbj. 47. §-ának (3) bekezdése vagy 50. §-ának (6) bekezdése szerinti foglalkoztatói igazolással - a személyi jövedelemadó megállapításához a foglalkoztató által kiadott igazolással, a kereset (jövedelem) kifizetését, elszámolását igazoló bizonylattal, munkakönyvvel, személyi jövedelemadó bevallással - lehet igazolni.

A felperes a Kereskedelmi Leányvállalatnál 1989-ben kifizetett 80.000 forint összegű jutalom tekintetében az általa becsatolt bérelszámolási iratok és a Gépipari és Szolgáltató Kiszövetkezet által az 1989-es évre kiállított jövedelemigazolás adatai alapján tévesen hivatkozott arra, hogy e dokumentumok bizonyítják a jutalom összegéből történt nyugdíjjárulék levonás tényét. A munkaügyi bíróság az adott időszakra vonatkozó iratanyagot teljes körűen, okszerűen és a logika szabályai szerint értékelte azzal, hogy az alperes felé teljesített foglalkoztatói adatszolgáltatásnak tulajdonított alapvető jelentőséget. A Kereskedelmi Leányvállalat által az alpereshez benyújtott "munkabér-jövedelem igazolás" elnevezésű nyomtatvány az 1989-es évre mindössze 6000 forint jutalomra vonatkozó adatot tartalmaz. A Kiszövetkezet jogutódként nyilatkozó Rt. "f.a." által az 1989. évre teljesített ún. "egyszeri adatszolgáltatás" szintén nem utal a jelzett összegű jutalomra. Erre figyelemmel a munkaügyi bíróság megfelelően értékelte a felperes által becsatolt iratok hiányos tartalmát és alakiságát a bizonyítottság körében. Helytállóan utalt továbbá a nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség tekintetében a SZOT szabályzat rendelkezéseire, amely értelmében nem minden jutalom címén kifizetett juttatás után kellett a nyugdíjjárulékot megfizetni.

Az 1991. és 1992. évek tekintetében sem megalapozott a felülvizsgálati kérelem, mivel a munkaügyi bíróság részletes és a bizonyítékok teljes körű értékelésére alapított indokát adta annak, hogy a felperes személyi jövedelemadó bevallásában meghatározott - és az alperesi nyilvántartástól eltérő - béradatok figyelembe vételére, miért nincs lehetőség. A bíróság egybevetette a társadalombiztosítási nyilvántartás adatait (foglalkoztatói adatközlés) a felperes által hivatkozott iratok adataival, amelyek alapján okszerűen állapította meg, hogy az Flt. 41. §-ában meghatározott munkavállalói járulék összegére is figyelemmel a nyugdíjjárulék köteles jövedelem évi 180.000 forintban határozható meg. Kiemelendő, hogy a munkavállalói járulék 1800 forintos összege megegyezik a felperes 1992. évi személyi jövedelemadó bevallásához az Uniprofil Kiszövetkezet által kiállított igazolás tartalmával, továbbá a munkáltatói igazolással is, amely munkavállalói

járulékként 1992. évben 1800 forintot tartalmaz. A jelzett összeget a nyugdíjjárulék köteles jövedelem alapján kellett megfizetni. Eltérő összegű munkavállalói járulékra utaló adat a perben nem merült fel, ezért sem voltak alkalmasak a felperes által hivatkozott iratok a magasabb nyugdíjjárulék köteles munkabér bizonyítására. A munkaügyi bíróság helytállóan értékelte az 1991-re kiállított bérnyilvántartó lap bizonyító erejét is, mivel a hivatkozott irat fénymásolat és az irat keletkezését, illetve a benne foglalt adatok valóságát igazoló aláírást, bélyegző lenyomatot nem tartalmaz. A munkaügyi bíróság nem sértette meg a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szabályokat a felperes által csatolt 1992. évi kiadási pénztárbizonylatok vonatkozásában sem. A hivatkozott iratok fénymásolatai ugyanis mindössze ismeretlen személytől származó kézírással tartalmazzák a 10%-os nyugdíjjárulék levonás tényét. A juttatás jogcímét "üzleti jutalék"-ként határozták meg, amely arra tekintettel is kétségesse teszi a kifizetés jogcímét, mivel munkaviszony alapján járó munkabér kifizetésére kiadási pénztárbizonylattal nem kerülhetett sor.

A Legfelsőbb Bíróság a Tny. 3. § (1) bekezdését nem találta jelen perben alkalmazhatónak. A hivatkozott rendelkezés az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján megszerzett jogosultságok megszüntetésének, korlátozásának tilalmát tartalmazza. A felperes azonban nem hivatkozott olyan jogerős és a rokkantsági nyugdíja összegét érintő határozatra, amely alapján általa korábban megszerzett jogosultságot érintene a jelen eljárás.

A Tny. 37. § (3) bekezdésének a megsejtsége szintén nem volt megállapítható, mivel a jelzett rendelkezés arra az esetre vonatkozik, amennyiben nem állnak rendelkezésre adatok, nincs nyilvántartás a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél az adott jogviszonnyal összefüggő nyugdíjjárulék levonásáról. A konkrét esetben az alperesnél rendelkezésre álltak a nyugdíjjárulék köteles jövedelem kiszámításához szükséges adatok, ezért az ez alapján megállapítható összegeket kellett figyelembe venni és nem volt lehetőség a nyugdíjjárulék levonás vélelmezésére a felperes által meghatározott összegek alapján.

A munkaügyi bíróság nem sértette meg a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szabályokat, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott valamennyi bizonyíték figyelembe vételével okszerűen állapította meg a tényállást, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

A pernyertes alperes nem igényelt felülvizsgálati költséget, ezért e tárgyban nem kellett határoznia a Legfelsőbb Bíróságnak a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. március 7.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági írnok